

Pierwsze czytanie Iz 5,1-7

Chcę zaśpiewać memu Przyjacielowi pieśń o Jego miłości ku swojej winnicy! Przyjaciel mój miał winnicę na żyznym pagórku. Otóż okopał ją i oczyścił z kamieni i zasadził w niej szlachetną winorośl; pośrodku niej zbudował wieżę, także i tłocznię w niej wykuł. I spodziewał się, że wyda winogrona, lecz ona cierpkie wydała jagody. Teraz więc, o mieszkańcy Jeruzalem i mężowie z Judy, rozsądźcie, proszę, między Mną a między winnicą moją. Co jeszcze miałem uczynić winnicy mojej, a nie uczyniłem w niej? Czemu, gdy czekałem, by winogrona wydała, ona cierpkie dała jagody? Więc dobrze! Pokażę wam, co uczynię winnicy mojej: rozbiorę jej żywopłot, by ją rozgrabiono; rozwalę jej ogrodzenie, by ją stratowano. Zamienię ją w pustynię, nie będzie przycinana ni plewiona, tak iż wszędzie osty i ciernie. Chmurom zakazę spuszczać na nią deszcz. Otóż winnicą Pana Zastępów jest dom Izraela, a ludzie z Judy szczepem Jego wybranym. Oczekiwał On tam sprawiedliwości, a oto rozlew krwi, i prawowierności, a oto krzyk grozy.

“Przyjaciel mój miał winnicę na żyznym pagórku. Otóż okopał ją i oczyścił z kamieni i zasadził w niej szlachetną winorośl; pośrodku niej zbudował wieżę, także i tłocznię w niej wykuł.”

- W Izraelu, winnica jest czymś bardzo cennym. Wszyscy wiedzą, ile pracy i cierpliwości wymaga praca w niej.

Czytany dziś fragment, z księgi Izajasza, ma formę pieśni, wychwalającej troskę gospodarza o swoją winnicę. Z biegiem czasu, stała się ona pieśnią weselną, zachęcającą pana młodego, by troszczył się o swoją żonę, jak gospodarz troszczy się o winnicę.

Izajasz cytuje tę pieśń, by mówić o Przymierzu Boga ze swoim ludem. Sam odczytuje i tłumaczy jej symbolikę:

- “winnicą Pana Zastępów jest dom Izraela, a ludzie z Judy “szczepem Jego wybranym.” Oczekiwanym dojrzałym winogronem jest sprawiedliwość i prawosć.

Izajasz mówi też o niedobrym winogronie (cierpkim owocu), którym jest “rozlew krwi i prawowierności,” oraz “krzyk grozy.”

“Biada tym, którzy przydają dom do domu, przyłączają rolę do roli, tak iż nie ma wolnego miejsca; i wy sami mieszkacie w środku kraju.”

- Chodzi tu o egoistyczne dążenie do wzbogacenia się.

“Biada tym, którzy rychło wstając rano szukają sycery, zostają do późna w noc, [bo] wino ich rozgrzewa. Nic, tylko harfy i cytry, bębny i flety, i wino na ich ucztach. O sprawę Pana nie dbają ani nie baczą na dzieła rąk Jego.” (Iz 5, 11-12)

- Izajasz pisze tu o bez trosce bogatych, która unieszczęśliwia ludzi biednych.

Jeszcze gorsze jest wypaczenie sprawiedliwosci: *“Biada tym, którzy zło nazywają dobrem, a dobro złem, którzy zamieniają ciemności na światło, a światło na ciemności, którzy przemieniają gorycz na słodycz, a słodycz na gorycz! ... Biada tym, którzy się uważają za mądrych i są sprytnymi we własnym mniemaniu! Biada tym, którzy są bohaterami w picciu wina i dzielni w mieszaniu sycery. Tym, którzy za podarek uniewinniają winnego, a sprawiedliwego odsądzają od prawa.”* (Iz 5, 20-23)

Gospodarz, którego praca w winnicy nie przynosi wystarczającej zapłaty, dochodzi do wniosku, że ziemia jest niezbyt urodzajna i opuszcza ją. Jak mówi Izajasz, szybko zarosła ja osty i ciernie...

Kiedy człowiek oddala się od drogi wierności Przymierzu i Przykazaniom, zaczyna błądzić. Wówczas on, który został stworzony by być szczęśliwym i wolnym, wchodzi pod “jarzmo” egoizmu oraz wszelkich wad. Jest wówczas, jak opuszczona winnica, wystawiona na pastwę dzikich zwierząt...

W czasach Izajasza, była bardzo rozpowszechniona idolatria. Panowało też przekonanie, że Bóg karze za złe postępowanie

Izajasz podkreśla, że istnieje tylko jeden Bóg i że, lud Izraela powinien zwracać się do Niego w każdej potrzebie. Tłumaczy też, że Bóg, który jest Święty, jest ponad ludzką niesprawiedliwość.

- Po Potopie, Noe stał się pierwszym gospodarzem winnicy, a krzew winny był pierwszym uprawianym drzewem – pierwszym znakiem życia cywilizacji i nastania pokoju: *„Noe był rolnikiem i on to pierwszy zasadził winnicę...”* (**Rodz 9, 20**)
- W czasie drogi przez pustynie, zmęczeni ludzie szemrali przeciwko Mojżeszowi: *„Dlaczegoście wywiedli nas z Egiptu i przyprowadzili na to nędzne miejsce, gdzie nie można siał, nie ma drzew figowych ani winorośli, ani drzewa granatowego, a nawet nie ma wody do picia?»* (**Lb 20, 5**)
- Gdy Mojżesz wysłał ludzi, by zbadali kraj Kananejski - ziemię obiecaną im przez Boga - byli mile zaskoczeni, widząc bogactwo winnic. A było to w czasie winobrania : *„Przybyli aż do doliny Eszkol. Tam odcięli gałąź krzewu winnego razem z winogronami i ponieśli ją we dwóch na drogę; do tego [zabrali] jeszcze nieco jabłek granatu i fig. Miejsce to nazwano doliną Eszkol, ze względu na winogrona, które tam Izraelici odcięli.”* (**Lb 13, 23-24**)
- Odtąd, zawsze gdy mówi się o czasie szczęścia i urodzaju, cytuje się słowa z pierwszej księgi królewskiej: *„Dlatego też przez wszystkie dni Salomona Juda i Izrael mieszkali bezpiecznie, każdy pod swoją winoroślą i pod swoim drzewem figowym, od Dan do Beer-Szeby.”* (**1Krl 5,5**)
- Kiedy jest mowa o królowaniu Boga w przyszłości, o Jego królestwie pokoju i sprawiedliwości, cytuje się słowa proroka Micheasza: *„Naród przeciwko narodowi nie podniesie miecza, nie będą się więcej zaprawiać do wojny, lecz każdy będzie siadywał pod swą winoroślą i pod swym drzewem figowym; i nie będzie tego, kto by niepokoił, bo usta Pana Zastępów przemówiły.”* (**Mi 4,4**)

Psalm 80, 9.12-16.19-20

*Przeniosłeś z Egiptu winorośl
i zasadziłeś ją wygnawszy pogan.
Rozpostarła swe pędy aż do Morza,
aż do Rzeki swe latorośle.*

*Dlaczego zburzyłeś jej ogrodzenie
i każdy przechodzień zrywa jej grona?
Niszczy ją dzik leśny
i obgryzają polne zwierzęta.*

*Powróć, Boże Zastępów,
wejrzyj z nieba, spójrz i nawiedź tę winorośl.
I chroń to, co zasadziła Twoja prawica,
latorośl, którą umocniłeś dla siebie.*

*Już więcej nie odwrócimy się od Ciebie,
daj nam nowe życie, a będziemy Cię chwalili.
Odnów nas, Panie, Boże Zastępów,
i rozjaśnij nad nami swoje oblicze,
a będziemy zbawieni.*

- Nie wiadomo, do jakich konkretnych zdarzeń nawiązuje ten psalm. Nie można więc określić jego dokładnej daty powstania.

Psalm 80, w całości jest kantykiem podzielonym na cztery zwrotki i cztery refreny. Zwrotki opowiadają historię Izraela: winnicy wybranej przez Boga i wiezionej w Egipcie. Jego refrenem są słowa prośby o przebaczenie: „*Odnów nas, Panie, Boże Zastępów, i rozjaśnij nad nami swoje oblicze, a będziemy zbawieni.*“

Werset 20 jest też tłumaczony inaczej:

- „*Panie, Boże Zastępów, odnów nas i ukaż Twe pogodne oblicze, abyśmy doznali zbawienia.*“
 - „*Panie, Boże Zastępów, **daj nam powrócić do Ciebie** i ukaż Twe pogodne oblicze, abyśmy doznali zbawienia.*“
- „**daj nam powrócić do Ciebie**“, znaczy: pomóż nam się nawrócić

Ten refren przypomina, że nawrócenie człowieka jest jednocześnie dziełem Bożym i ludzkim – człowiek dotknięty łaską Ducha Świętego, zawraca ze złej drogi.

- Spiewany dzis psalm, jest doskonałym echem do pierwszego czytania
- Lud Izraela jest tu porównany do winnicy, ktorej Rolnikiem jest sam Bog. Zrobił wszystko, by przyniosła owoc ale plony sie nie udaly, bo zaden owoc nie dojrzał...
 - *“Chcę zaśpiewać memu Przyjacielowi pieśń o Jego miłości ku swojej winnicy!Przyjaciel mój miał winnicę na żyznym pagórku. Otóż okopał ją i oczyścił z kamieni i zasadził w niej szlachetną winorośl; pośrodku niej zbudował wieżę, także i tłocznię w niej wykuł. I spodziewał się, że wyda winogrona, lecz ona cierpkie wydała jagody.” (Iz 5,1-2)*

Rolnik wpada w zlosc “Więc dobrze! Pokażę wam, co uczynię winnicy mojej: rozbiorę jej żywopłot, by ją rozgrabiono; rozwalę jej ogrodzenie, by ją strатовano. Zamienię ją w pustynię, nie będzie przycinana ni plewiona, tak iż wszędzie osty i ciernie. Chmurom zakazę spuszczać na nią deszcz». (Iz5, 5-6)

Historia winnicy to historia Izraela. Kiedy spiewano ten psalm w Swiatyni Jerozolimskiej, wszyscy doskonale rozumieli te metafory. Był to czas okupacji, “dzikie zwierzęta” symbolizują owczesnego okupanta, ktory niszczył kraj : *« chroń tę, którą zasadziła Twa prawica, <latorośl, którą umocniłeś dla siebie>. Ci, którzy ją spalili ogniem i wycięli, niech zginą od grozy Twojego oblicza!”(wersety 16-17)*

Dzisiejsze pierwsze czytanie i psalm przedstawiają obraz kazacego Boga. Bardzo ważnym jest pamiętać, że w ciągu wieków, wolno i stopniowo odkrywano Boga. Jego obraz wyrażony w psalmie 80-tym, jest wyrazem owczesnego stanu tego odkrywania: uważano wówczas, że wszystko pochodzi od Boga - szczęście i również nieszczęście. Ta koncepcja zmieni się dużo później w historii Starego Testamentu. Wiele wieków uplynie, zanim człowiek zrozumie, że Bog szanuje jego wolność i nie kieruje wszystkimi zdarzeniami historii.